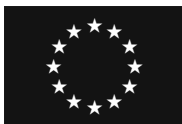

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

WERSJA TYMCZASOWA
2005/0244(COD)

2.5.2006

*****I**

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu sulfonianów perfluorooktanu (zmiana dyrektywy Rady 76/769/EWG) (COM(2005)0618 – C6-0418/2005 –2005/0244 (COD))

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

Sprawozdawca: Carl Schlyter

Objaśnienie używanych znaków

- * Procedura konsultacji
większość oddanych głosów
- **I Procedura współpracy (pierwsze czytanie)
większość oddanych głosów
- **II Procedura współpracy (drugie czytanie)
*większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko
większość głosów ogólnej liczby posłów do PE by odrzucić lub
wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
- *** Procedura zgody
*większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, za wyjątkiem
przypadków ujętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu WE oraz w
art. 7 Traktatu UE*
- ***I Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie)
większość oddanych głosów
- ***II Procedura współdecyzji (drugie czytanie)
*większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko
wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów do PE by
odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
- ***III Procedura współdecyzji (trzecie czytanie)
większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólny projekt

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu zmiany zaznaczone są wytłuszczonym drukiem i kursywą. Oznaczenia zwykłą kursywą są wskazówką dla służb technicznych, że proponowana jest, w celu opracowania tekstu końcowego, korekta elementów tekstu legislacyjnego (np. elementów w czytywisty sposób błędnych lub brakujących w danej wersji językowej.) Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....	5
UZASADNIENIE	17

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu sulfonianów perfluorooktanu (zmiana dyrektywy Rady 76/769/EWG) (COM (2005)0618 – C6-0418/2005 –2005/0244 (COD))

(Procedura współdecyzji, pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM (2005)0618)¹,
 - uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 95 Traktatu WE, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony przez Komisję (C6-0418/2005),
 - uwzględniając art. 51 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A6-0000/2006),
1. zatwierdza po poprawkach wniosek Komisji;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przedłożenie mu sprawy w przypadku uznania za stosowne wprowadzenia do wniosku znaczących zmian lub zastąpienia tegoż innym tekstem;
 3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawki Parlamentu

Poprawka 1 TYTUŁ

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu sulfonianów perfluorooktanu (zmiana dyrektywy Rady 76/769/EWG)

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu sulfonianów perfluorooktanu **oraz kwasu perfluorooktanowego** (zmiana dyrektywy Rady 76/769/EWG)

Uzasadnienie

Amerykańska Agencja ds. Ochrony Środowiska (EPA) odkryła, że kwas perfluorooktanowy (PFOA) oraz jego sole pochodne podobnie jak PFOS mogą wywoływać obawy ze względu na

¹ Dz.U. C ... / Tekst dotychczas nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym.

analogiczną strukturę. Ocena z roku 2002 wykazała potencjalną toksyczność i rakotwórczość tejże substancji, natomiast wynik danych z monitorowania krwi zasugerował wzrastające ryzyko dla ogółu społeczeństwa. Wiele badań wykazało, że PFOA i jego sole pochodne pozostają w środowisku przez bardzo długi okres czasu i nie podlegają biodegradacji w warunkach naturalnych. PFOA ma zdolność utrzymywania się przez długi okres czasu również w organizmie ludzkim, nie ulega procesowi metabolicznemu, a jego średnia życia wynosi kilka lat. Dlatego też dyrektywa ta powinna ograniczać zarówno PFOA, jak i jego sole pochodne.

Poprawka 2
PUNKT UZASADNIENIA 1

(1) OECD przeprowadziło ocenę zagrożenia na podstawie informacji udostępnionej w lipcu 2002 r. Z powyższej ocena wynika, że **potencjalne zagrożenia stwarzane przez** sulfoniany perfluorooktanu (PFOS) wskazują na istnienie powodów do obaw.

(1) OECD przeprowadziło ocenę zagrożenia na podstawie informacji udostępnionej w lipcu 2002 r. Z powyższej ocena wynika, że sulfoniany perfluorooktanu (PFOS) **są substancjami trwałymi, zdolnymi do bioakumulacji oraz toksycznymi dla ssaków, tym samym** wskazuje na istnienie powodów do obaw.

Uzasadnienie

Niebezpieczne właściwości PFOS, o których mowa w ocenie zagrożenia przeprowadzonej przez OECD powinny zostać wyszczególnione.

Poprawka 3
PUNKT UZASADNIENIA 1A

(1a) Kwas perfluorooktanowy (PFOA) oraz jego sole pochodne podobnie jak PFOS wywołują obawy ze względu na analogiczną strukturę. Badania polegające na monitorowaniu krwi wykazały zarówno potencjalną toksyczność i rakotwórczość PFOA i jego soli pochodnych, jak i wzrastające ryzyko dla ogółu społeczeństwa. PFOA i jego sole pochodne pozostają w środowisku przez bardzo długi okres czasu i nie podlegają biodegradacji w warunkach naturalnych. PFOA pozostaje na długo również w organizmie ludzkim, nie ulega procesowi metabolicznemu, a jego średnia życia wynosi kilka lat.

Uzasadnienie

Biorąc pod uwagę duże podobieństwo pomiędzy PFOS a PFOA, PFOA powinien również zostać uwzględniony w dyrektywie.

Poprawka 4

PUNKT UZASADNIENIA 3

3)Przeprowadzono konsultacje z Komitetem Naukowym ds. Zagrożeń dla Zdrowia i Środowiska (SCHER). *SCHER stwierdził potrzebę przeprowadzenia dalszej naukowej oceny ryzyka stwarzanego przez PFOS, ale jednocześnie zgodził się z opinią, że środki mające na celu zmniejszenie ryzyka mogą okazać się niezbędne do uniknięcia możliwości przywrócenia poprzednich zastosowań PFOS. Według SCHER, bieżące zastosowania krytyczne w przemyśle lotniczym, półprzewodnikach oraz fotografii nie wydają się stwarzać istotnych zagrożeń dla środowiska lub zdrowia ludzi pod warunkiem, że emisje przedostające się do środowiska oraz narażenie na ich działanie w miejscu pracy będą zminimalizowane. W odniesieniu do pianek przeciwpożarowych, SCHER **podziela opinię**, że przed podjęciem ostatecznej decyzji należy ocenić zagrożenia dla zdrowia i środowiska stwarzane przez substytutę. W odniesieniu do chromowania galwanicznego, **należy ocenić środki mające na celu zmniejszenie emisji.***

(3) Przeprowadzono konsultacje z Komitetem Naukowym ds. Zagrożeń dla Zdrowia i Środowiska (SCHER). SCHER stwierdził potrzebę przeprowadzenia dalszej naukowej oceny ryzyka stwarzanego przez PFOS, ale jednocześnie zgodził się z opinią, że środki mające na celu zmniejszenie ryzyka mogą okazać się niezbędne do uniknięcia możliwości przywrócenia poprzednich zastosowań PFOS. Według SCHER, bieżące zastosowania krytyczne w przemyśle lotniczym, półprzewodnikach oraz fotografii nie wydają się stwarzać istotnych zagrożeń dla środowiska lub zdrowia ludzi pod warunkiem, że emisje przedostające się do środowiska oraz narażenie na ich działanie w miejscu pracy będą zminimalizowane. W odniesieniu do pianek przeciwpożarowych, SCHER **stwierdza**, że przed podjęciem ostatecznej decyzji należy ocenić zagrożenia dla zdrowia i środowiska stwarzane przez substytutę. *W odniesieniu do chromowania galwanicznego, SCHER wyraża przekonanie, że poziom emisji pochodzących z przemysłu galwanicznego powinien zostać zredukowany.*

Uzasadnienie

Należy wskazać właściwości PBT w PFOS odkryte przez komitet naukowy. Konieczne jest uwzględnienie opinii SCHER dotyczącej chromowania galwanicznego.

Poprawka 5

PUNKT UZASADNIENIA 3A (nowy)

3a) Zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, zarówno PFOS jak i PFOA spełniają warunki klasyfikacji jako substancje niebezpieczne. Zgodnie ze wspomnianą dyrektywą od Parlamentu Europejskiego i Rady wymaga się podjęcia odpowiednich środków w odpowiedzi na zanieczyszczenia wód. Środki te muszą mieć na celu zaprzestanie lub stopniowe zatrzymywanie zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych. W związku z tym właściwym jest podjęcie takich środków uwzględniając PFOS oraz PFOA.

¹ Dz.U. L 327 z 22.12. 2000, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2455/2001/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.01, str. 1).

Uzasadnienie

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, zarówno PFOS jak i PFOA spełniają warunki klasyfikacji jako substancje niebezpieczne. Pomimo iż nie zostały one jeszcze wpisane na listę priorytetowych substancji niebezpiecznych, powinny być uznane przez Wspólnotę za priorytetowe substancje niebezpieczne.

Poprawka 6

PUNKT UZASADNIENIA 4

*(4)A zatem w celu ochrony zdrowia i środowiska niezbędne **wydaje się** ograniczenie wprowadzania do obrotu i stosowania PFOS. **Dyrektywa, której dotyczy wnioski obejmowałyby znaczną część zagrożeń wynikających z narażenia na działanie omawianych substancji. Inne niewielkie zastosowania PFOS nie wydają się stwarzać zagrożeń i z tego powodu są obecnie wyłączone. Będą one przedmiotem dalszych badań oraz odrębnej oceny wpływu.***

*(4) A zatem w celu ochrony zdrowia i środowiska niezbędne wydaje się ograniczenie wprowadzania do obrotu i stosowania PFOS **oraz PFOA tak, aby stopniowo zatrzymywać emisje, zrzuty i straty tychże substancji. W przypadku kluczowego zastosowania, dla którego nie opracowano jeszcze odpowiedniej alternatywy, zasada ograniczenia powinna być pominięta w odpowiednich sytuacjach na konkretny okres czasu podlegający rewizji. Kompromisowe odstępstwa przy kluczowym zastosowaniu wspomnianych substancji powinny być zapewnione jedynie w przypadku sterowanych systemów zamkniętych.***

Uzasadnienie

Ograniczenia powinny objąć również PFOA. Wprowadzenie ograniczeń powinno postępować po kątem stopniowego zatrzymywania emisji, zrzutów i strat tejże substancji, wyznaczonego jako cel w Ramowej Dyrektywie Wodnej.

Poprawka 7

PUNKT UZASADNIENIA 5

*(5) **Produkty** zawierające PFOS również należy ograniczyć w celu ochrony środowiska. Niniejsza dyrektywa powinna wprowadzać ograniczenia wyłącznie w stosunku do nowych produktów i nie powinna stosować się do produktów już używanych lub wprowadzonych do obrotu na rynku artykułów używanych.*

*(5) **Artykuły** zawierające PFOS **lub PFOA** również należy ograniczyć w celu ochrony środowiska. Niniejsza dyrektywa powinna wprowadzać ograniczenia wyłącznie w stosunku do nowych produktów i nie powinna stosować się do produktów już używanych lub wprowadzonych do obrotu na rynku artykułów używanych.*

Uzasadnienie

Wspomniana dyrektywa powinna zawierać terminologię zgodną z terminologią użytą w dyrektywie 76/769/EWG oraz w przyszłych przepisach prawnych dotyczących REACH. Termin „produkt” ma szerokie znaczenie i odnosi się do substancji, preparatu lub artykułu. Tym niemniej zastrzeżenie to dotyczy artykułów określonych w przepisach Wspólnoty odnoszących się do chemikaliów, dlatego też termin „produkt” powinien zostać zastąpiony poprawnym terminem „artykuł”.

Zakres dyrektywy powinien zostać rozszerzony w celu objęcia PFOA.

Poprawka 8

PUNKT UZASADNIENIA 5A (nowy)

5a) Biorąc pod uwagę swoiste ryzyko zastosowania PFOS oraz PFOA, państwa członkowskie powinny ustalić spis zastosowań PFOS i PFOA w preparatach lub wyrobach oraz podjąć konieczne środki zapewniające zaprzestanie lub stopniowe zatrzymywanie zrzutów, emisji i strat PFOS i PFOA z uzgodnionych produktów do środowiska.

Uzasadnienie

PFOS zostały wprowadzone na rynek w latach siedemdziesiątych. W roku 2000 około 500 ton PFOS zostało wykorzystanych w UE. Bieżące zużycie znacznie zmniejszyło się do około 12 ton w skali rocznej. Dlatego też produkty z tak zwanego poprzedniego użytkowania, które pomimo wszystko nadal pozostają w środowisku, mogą stanowić największe źródło emisji. W celu

uniknięcia przedostawania się PFOS do środowiska państwa członkowskie powinny ustanowić spisy wszystkich produktów zawierających PFOS, jak również podjąć konieczne środki mające na celu uniknięcie dalszej emisji PFOS z tych produktów do środowiska. Spis ten powinien również zawierać produkty oparte na PFOA.

Poprawka 9
ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 1

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

1) Nie mogą być wprowadzane na rynek lub stosowane jako substancja lub składnik preparatów w stężeniach równych lub powyżej **0,1 %** masy.

1) Nie mogą być wprowadzane na rynek lub stosowane jako substancja lub składnik preparatów w stężeniach równych lub powyżej **0,001 %** masy.

Uzasadnienie

Zgodnie z opinią SCHER nawiązującą do najnowszych badań OECD, chemikalia z grupy PFOS są obecne w produktach osiągając stężenie od 0,001% do 50%. Biorąc pod uwagę specyficzne właściwości PFOS, stężenie nie przekracza najczęściej 0,1%. Jednakże standardowy próg administracyjny 0,1% nie jest w tym wypadku odpowiedni. Aby zapewnić wydajność omawianego ograniczenia próg ten musi zostać obniżony do 0,001%.

Poprawka 10
ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 2

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

2) Nie mogą być wprowadzane na rynek w **produktach** lub jego częściach w stężeniach równych lub powyżej **0,1 %** masy.

2) Nie mogą być wprowadzane na rynek w **artykułach**, lub **ich** częściach w stężeniach równych lub powyżej **0,001% masy o jednorodnym tworzywie, które nie może zostać mechanicznie rozłożone na różnorodne tworzywa.**

Uzasadnienie

Właściwym terminem jest w tym wypadku „artykuł”, nie zaś „produkt”.

Zgodnie z opinią SCHER nawiązującą do najnowszych badań OECD, chemikalia PFOS są obecne w produktach osiągając stężenie od 0,001% do 50%. Dlatego też, standardowy próg administracyjny 0,1% nie jest w tym wypadku odpowiedni. Aby zapewnić wydajność omawianego ograniczenia próg ten musi zostać obniżony do 0,001%. Zgodnie z zamiarem ograniczenia zastosowania niektórych niebezpiecznych substancji w produkcji sprzętu elektrycznego czy elektronicznego, próg ten powinien odnosić się do tworzyw jednorodnych.

Poprawka 11

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 TIRET 1

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

- powłok fotolitograficznych lub antyrefleksyjnych stosowanych w procesach fotolitograficznych,

a) powłok fotolitograficznych lub antyrefleksyjnych stosowanych w procesach fotolitograficznych, do dnia... *, pod warunkiem, że zostaną zastosowane w sterowanym systemie zamkniętym, zgodnie z dyrektywą 2001/59/WE.

* Termin czterech lat od wejścia w życie tejże dyrektywy.

Dyrektywa Komisji 2001/59/WE z dnia 6 sierpnia 2001 r. zmieniająca po raz 28, w celu przystosowania do postępu technicznego, dyrektywę Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz.U. L 225 z 21.8.2001, str. 1)

Uzasadnienie

W ramach strategii ustalonej przez właściwe władze Wielkiej Brytanii, mającej na celu zmniejszenie ryzyka, proces zastąpienia PFOS w fotolitografii zająłby najkrócej od trzech do czterech lat. Rozsądne jest zatem ustalenie wyraźnych ram czasowych określających odnośny termin. Derogacja mająca pewien limit czasowy może zostać przedłużona jeżeli żadne inne bezpieczniejsze rozwiązanie nie zostanie wypracowane (zob. popr. 17). Derogacja powinna być wprowadzona jedynie w przypadku stosowania substancji w sterowanych systemach zamkniętych, w formie określonej w dyrektywie 2001/59.

Poprawka 12

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 TIRET 2

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

- przemysłowych powłok fotograficznych stosowanych do filmów, papieru lub płyt drukowych,

b) przemysłowych powłok fotograficznych stosowanych do filmów, papieru lub płyt drukowych, do dnia... *,

* Termin czterech lat od wejścia w życie tejże dyrektywy.

Uzasadnienie

W ramach strategii ustalonej przez właściwe władze Wielkiej Brytanii, mającej na celu zmniejszenie ryzyka, już w poprzednich latach w ponad 80% zastąpiono zastosowanie PFOS wykorzystując inne bezpieczniejsze substancje. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany w technologii dzięki przejściu do fotografii cyfrowej, należy przypuszczać, że przy obecnym

zastosowaniu substancje te mogą zostać zastąpione w okresie do czterech lat.

Poprawka 13
ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 TIRET 3

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

- filtrów mgły olejowej stosowanych w chromowaniu galwanicznym **skreślone**

Uzasadnienie

Substancje pochodne PFOS stosuje się głównie w: dekoracyjnym chromowaniu galwanicznym, przemysłowym chromowaniu galwanicznym oraz w chromowaniu plastików. Największego rzędu emisje związane są z zastosowaniem PFOS w przemyśle galwanicznym. SCHER popiera wprowadzenie ograniczeń. W dekoracyjnym chromowaniu galwanicznym Cr (VI) może zostać zastąpiony Cr (III) w znacznym stopniu obniżając koszty produkcji po odliczeniu kosztów początkowych. Zastosowanie PFOS w postaci filtrów mgły olejowej w przemysłowym chromowaniu galwanicznym oraz w chromowaniu plastików można zastąpić mechaniczną wersją filtrów mgły olejowej ulepszając system wentylacyjny. W związku z powyższym nieuzasadnione są jakiegokolwiek odstępstwa dla przemysłu galwanicznego.

Poprawka 14
ZAŁĄCZNIK TABELA PRAWA KOLUMNA PUNKT 3 TIRET 4

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

- cieczy hydraulicznych na potrzeby lotnictwa.

c) cieczy hydraulicznych na potrzeby lotnictwa, *do dnia...,**

*** Termin dziesięciu lat od wejścia w życie tejże dyrektywy.**

Uzasadnienie

Do chwili obecnej nie zostały wypracowane żadne rozwiązania alternatywne dla zastosowania PFOS w cieczach hydraulicznych. Wiadomo bowiem, że kompletny proces kwalifikacji nowych cieczy na potrzeby przemysłu lotniczego, trwa około 10 lat od momentu projektu do czasu aktualnej produkcji. W związku z powyższym, wskazane jest dopuszczenie dziesięcioletniej derogacji od stopniowej eliminacji wspomnianych substancji, w celu pozostawienia wystarczającego okresu czasu na wypracowanie alternatywnych rozwiązań. Limit czasowy może zostać wydłużony, jeżeli żadne bezpieczne rozwiązanie alternatywne nie będzie możliwe (zob. popr. 17).

Poprawka 15

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 TIRET 5

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

- pianek przeciwpożarowych, skreślone

Uzasadnienie

Pianki przeciwpożarowe zawierające PFOS stanowią największy zbiór produktów zawierających PFOS. PFOS nie są obecnie stosowane do produkcji pianek przeciwpożarowych. Bezpieczniejsze środki zastępcze wolne od organohalogenów są już powodzeniem dostępne. W roku 2005 podczas konsultacji stron zainteresowanych kwestią zakazów w Wielkiej Brytanii wszystkie służby pożarnicze wypowiedziały się za natychmiastowym wycofaniem wspomnianych substancji z użytku oraz ich bezpieczną likwidacją. Biorąc pod uwagę bardzo szkodliwe właściwości PFOS niedopuszczalne jest, zważywszy na istnienie bezpieczniejszych rozwiązań, aby pozostające zapasy zostały wykorzystane kosztem środowiska naturalnego oraz zdrowia publicznego.

Poprawka 16

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 TIRET 6

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

**- sterowanych systemów zamkniętych, skreślone
gdzie stężenie PFOS emitowanych do
środowiska jest poniżej 1µg na kg, i gdzie
owa emisja stanowi poniżej 0,1 % masy
PFOS stosowanych w danym systemie..**

Uzasadnienie

Specyfikacja zawarta we wniosku Komisji w sprawie sterowanych systemów zamkniętych jest niezgodna z teorią sterowanych systemów zamkniętych, co pozwoliłyby na zaistnienie emisji. Tego rodzaju odstępstwo, szczególnie w zakresie formy generycznej, jest nie do przyjęcia i powinno zostać zlikwidowane.

Poprawka 17

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 A (nowy)

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

3a) Okres obowiązywania odstępstw określonych w ust. 3 lit. a) i c) może zostać przedłużony na ograniczony przedział czasu pod warunkiem, że producenci są w stanie udowodnić, iż dołożyli wszelkich

starań, aby wypracować bezpieczniejsze rozwiązania lub metody, oraz że wypracowanie tychże rozwiązań lub metod jest do tego czasu niemożliwe.

Uzasadnienie

Jeżeli producenci mogą udowodnić, że pomimo najlepszych starań nie byli w stanie wypracować alternatywnych rozwiązań czy też metod, przedłużenie derogacji dla fotolitografii i cieczy hydraulicznych na potrzeby lotnictwa powinno być dopuszczalne. Natomiast w przypadku przemysłowych powłok fotograficznych podobne przedłużenie nie powinno być dopuszczalne, ze względu na obecną zaawansowaną pracę nad przygotowaniem substytutu.

Poprawka 18

ZAŁĄCZNIK, TABELA, PRAWA KOLUMNA, PUNKT 3 B (nowy)

Załącznik I punkt XX (Dyrektywa 76/769/EWG)

3b) państwa członkowskie powinny ustalić spis zastosowań PFOS w preparatach lub wyrobach oraz podjąć konieczne środki zapewniające zaprzestanie zrzutów, emisji i strat PFOS z uzgodnionych produktów.

Uzasadnienie

Ponieważ jedynie załącznik do dyrektywy 76/796/EWG zostanie przeniesiony w ramy REACH, wszelkie dodatkowe wymagania dotyczące stopniowego wyeliminowywania wspomnianych substancji winny zostać w nim zawarte.

PFOS zostały wprowadzone na rynek w latach siedemdziesiątych. W roku 2000 około 500 ton PFOS zostało wykorzystanych w UE. Bieżące zużycie znacznie zmniejszyło się do około 12 ton w skali rocznej. Dlatego też produkty z tak zwanego poprzedniego użytkowania, które pomimo wszystko nadal pozostają w środowisku, mogą stanowić największe źródło emisji. W celu uniknięcia przedostawania się PFOS do środowiska państwa członkowskie powinny ustanowić spisy wszystkich produktów zawierających PFOS, jak również podjąć konieczne środki, mające na celu uniknięcie dalszej emisji PFOS z tych produktów do środowiska.

Poprawka 19

ZAŁĄCZNIK, TABELA, NOWA POZYCJA

Załącznik I punkt XX a (nowy) (Dyrektywa 76/769/EWG)

lewa kolumna:

„[XXa]. Kwas perfluorooktanowy $C_7F_{15}COX$ ($X=OH$, sole metali, halogenek, amid i inne pochodne, w tym polimery)

prawa kolumna:

1) Nie mogą być wprowadzane na rynek lub stosowane jako substancja lub składnik preparatów w stężeniach równych lub przekraczających 0,001 % masy po...^(*)

2) Nie mogą być wprowadzane na rynek w produktach lub jego częściach w stężeniach równych lub przekraczających 0,001% masy po... *

3) Producenci mogą ubiegać się o derogację od postanowień ust. 1 i 2 przed...^{}. Derogacja powinna być zagwarantowana na określony okres czasu w przypadku kluczowego zastosowania, ustanawiana dla indywidualnych przypadków, pod warunkiem, że producenci są w stanie udowodnić, że dołożyli wszelkich starań, aby wypracować bezpieczniejsze rozwiązania lub metody, oraz że wypracowanie tychże rozwiązań czy też metod jest do tego czasu niemożliwe.**

4) państwa członkowskie powinny ustalić spis zastosowań PFOS w preparatach lub wyrobach oraz podjąć konieczne środki zapewniające zaprzestanie zrzutów, emisji i strat PFOS z uzgodnionych produktów.

*** Termin trzech lat od wejścia w życie tejże dyrektywy.**

**** Termin osiemnastu miesięcy od wejścia w życie tejże dyrektywy.**

Uzasadnienie

Amerykańska Agencja ds. Ochrony Środowiska (EPA) odkryła, że kwas perfluorooktanowy (PFOA) oraz jego sole pochodne podobnie jak PFOS mogą stanowić powód do obaw ze względu na analogiczną strukturę. PFOA jest substancją trwałą, zdolną do bioakumulacji oraz toksyczną, dlatego też stanowi zagrożenie dla ogółu społeczeństwa. Z uwagi na tenże fakt nie należy dłużej czekać z wprowadzeniem ograniczeń. W przypadku kluczowego

zastosowania, dla którego nie wypracowano jeszcze odpowiedniej alternatywy, wprowadzenie określonej metody pozwoli ubiegać się o uzyskanie ograniczonych czasowo derogacji dla sektora przemysłu. Państwa członkowskie powinny ustalić spis produktów zawierających PFOA oraz podjąć konieczne środki zapewniające zaprzestanie dalszej emisji PFOA z uzgodnionych produktów do środowiska.

UZASADNIENIE

„Dorobek naukowy niezależnie od tego czy opiera się na obserwacji czy na doświadczeniu, pozostaje niekompletny. Praca naukowa niesie ze sobą ryzyko zaprzeczeń lub modyfikacji ze względu na rozwój wiedzy. Jednakże warunek ten nie pozwala nam na ignorowanie zdobytej wiedzy lub na nie podejmowanie działań, które są w danym momencie konieczne.”

Sir Austin Bradford Hill, Proceedings of the Royal Society of Medicine, 1965

Wstęp

Większość z nas jest świadoma problemów związanych z chemią chloru. Chemię chloru stanowi grupa substancji takich jak DDT, PCB czy CFC, które przyczyniają się do zaburzeń w środowisku. Podczas gdy w latach sześćdziesiątych problematyka tychże substancji stała się ogólnie znana dzięki książce Rachel Carson pt.: „The silent spring”, musiały upłynąć dziesięciolecia, aby stopniowo wyeliminować wspomniane substancje dopiero w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Niestety substancje te będące trwałymi, wciąż pozostają na naszej planecie: zanieczyszczając zarówno środowisko naturalne a w nim łańcuch pokarmowy jak i nasze organizmy oraz niszcząc powłokę ozonową przyczyniając się do postępowania zmian klimatycznych. Wiele osób uważa ten rodzaj chemii przemysłowej za problem należący do przeszłości.

Sulfoniany perfluorooktanu (PFOS) będące tematem wniosku Komisji, reprezentują dość nową grupę *związków perfluorooktanu*. Stanowią przykład na to, że niekontrolowane doświadczenia z trwałymi chemikaliami nadal mają miejsce, pomimo wcześniejszych incydentów z chlorem.

PFOS oznacza podwójną porażkę: porażkę, związaną z odnośnymi uregulowaniami niebędącymi w stanie sprostać działaniom na rzecz ochrony zdrowia i środowiska, oraz porażkę wynikającą z nieumiejętności wyciągnięcia odpowiednich wniosków z poprzednich doświadczeń.

Związki perfluorooktanu - porażka w przepisach prawnych określających zastosowanie chemii.

Związki perfluorooktanu znalazły szerokie zastosowanie w produktach dla konsumentów oraz w przemyśle dzięki ich trwałym właściwościom. Prawdopodobnie są najbardziej znane dzięki tworzywom lub firmom takim jak Teflon czy Gore-Tex. PFOS stosowano jako główny składnik Scotchguarda, materiału ochronnego produkowanego przez firmę 3M.

Zgodnie z opinią Komitetu Naukowego ds. Zagrożeń dla Zdrowia i Środowiska (SCHER), PFOS zostały zaklasyfikowane jako trwałe, wysoko bioakumulujące i toksyczne. PFOS, których produkcja rozpoczęła się w latach siedemdziesiątych stały się wszechobecnymi truciznami. Ich obecność stwierdzono u wielu gatunków na całym świecie – od niedźwiedzi polarnych po

albatrosy, od Arktyki po środkowy Pacyfik. PFOS są również obecne w organizmach ludzkich. Znajdują się we krwi prawie każdego z nas. Badania przeprowadzone przez WWF w roku 2004, polegające na monitorowaniu krwi, wykazały obecność PFOS i sześciu innych związków perfluorooktanu we krwi każdej z 47 osób z 17 różnych państw, w tym u 39 posłów Parlamentu Europejskiego.

Ze względu na niepokojące wyniki badań toksykologicznych wskazujących na zatrucie substancjami PFOS wielu gatunków zwierząt, w tym ludzi, firma 3M będąca jedną z najważniejszych na rynku, dobrowolnie zaprzestała produkcji PFOS w 2000 r.

Innymi słowy, nieuregulowane przez dziesiątki lat zastosowanie PFOS spowodowało nieodwracalne straty: ogólne zanieczyszczenie trwałą, wysoko bioakumulującą i toksyczną substancją.

Związki perfluorooktanu- nieumiejętność wyciągnięcia wniosków z poprzednich doświadczeń.

Fluoroktan jest jednym z trzech halogenów w systemie okresowym. Dwa pozostałe to brom oraz chlor. Mają one bardzo specyficzne właściwości. Są bowiem silnie reagujące, a w połączeniu z atomem węgla sprawiają, że molekula staje się trwalsza i w wielu przypadkach jeszcze bardziej bioakumulująca i toksyczna. Związek węgla z fluoroktanem jest bowiem najtrwalszym związkiem znanym w chemii organicznej, powodującym, iż niektóre związki perfluorooktanu, takie jak PFOS stają się praktycznie niezniszczalne.

Ktoś mógłby naiwnie stwierdzić, że przemysł chemiczny wyciągnął odpowiednie wnioski z kolosalnych zniszczeń postępujących w wyniku reakcji związków organicznych chloru i zaniechał stosowania organicznych związków bromu i fluoru. Niestety prawda jest inna. Rozpoczęta w latach siedemdziesiątych produkcja związków perfluorooktanu znacznie wzrosła, podczas gdy główne związki chloru były stopniowo eliminowane z użytku.

Prawodawca pozostaje w tyle

Zazwyczaj organy regulujące pozostają w tyle i najczęściej jedynie ograniczają stosowanie substancji szkodliwych, przypadek PFOS okazał się jednak ekstremalny. W tym przypadku świadoma faktu, iż użycie PFOS wiązało się z coraz większą odpowiedzialnością, okazała się firma będąca potentatem na rynku, która po 20 latach zaprzestała produkcji substancji. Właściwe władze Wielkiej Brytanii poszły za jej przykładem i w roku 2004 ogłosiły systematyczną eliminację zastosowania PFOS w większości przypadków na terenie Wielkiej Brytanii. Komisję przedstawiła wniosek legislacyjny dopiero pod koniec 2005 r. W odróżnieniu od brytyjskiego projektu o zakazie, Komisja zaproponowała jedynie wprowadzenie ograniczeń dla tak zwanych poprzednich zastosowań - obecnie nieistniejących - natomiast w pozostałych przypadkach udzielenie niczym nieograniczonej derogacji.

Podczas gdy 3M wprowadziło stopniową eliminację zastosowania kwasu perfluorooktanowego (PFOA), który wywołuje podobne zaniepokojenie ze względu na strukturę analogiczną do PFOS, a Amerykańska Agencja ds. Ochrony Środowiska (EPA) przeprowadza liczne badania tejże substancji, Komisja nie uwzględniła tejże substancji w swoim wniosku.

W celu wzmocnienia wniosku Komisji sprawozdawca proponuje poniższe zmiany:

- 1) **Obniżenie progu stężenia w celu stopniowej eliminacji:** zgodnie z opinią SCHER, chemikalia z grupy PFOS są obecne w produktach osiągając stężenie od 0,001% do 50%. Zaproponowany przez Komisję standardowy administracyjny próg stężenia 0,1% mający na celu ograniczenie, nie jest w tym wypadku odpowiedni. Aby zapewnić wydajność omawianego ograniczenia, próg ten musi być obniżony do 0,001%.
- 2) **Likwidacja 3 odstępstw:**
 - a. Chromowanie galwaniczne: Zgodnie z opinią SCHER, zastosowanie PFOS w chromowaniu galwanicznym stanowi główne źródło emisji PFOS do środowiska. W niektórych przypadkach chromowania Cr (VI) może zostać zastąpiony Cr (III) w znacznym stopniu obniżając koszty produkcji. Przy innym zastosowaniu PFOS można zastąpić metodą rozpylania mechanicznego ulepszając system wentylacyjny. W związku z powyższym udzielanie zezwoleń dla przemysłu galwanicznego jest nieuzasadnione.
 - b. Pianki przeciwpożarowe: Pianki przeciwpożarowe zawierające PFOS stanowią największy zbiór produktów zawierających PFOS. PFOS nie są obecnie stosowane do produkcji pianek przeciwpożarowych. Bezpieczniejsze środki zastępcze niezawierające organohalogenu są już dostępne. Biorąc pod uwagę bardzo szkodliwe właściwości PFOS niedopuszczalne jest zważywszy na istnienie bezpieczniejszych rozwiązań, aby pozostające zapasy zostały wykorzystane kosztem środowiska naturalnego oraz zdrowia publicznego.
 - c. Sterowane systemy zamknięte: specyfikacja zawarta we wniosku Komisji w sprawie sterowanych systemów zamkniętych jest niezgodna z teorią sterowanych systemów zamkniętych, co pozwoliłoby na zaistnienie emisji tego rodzaju odstępstwo, szczególnie w zakresie formy generycznej, jest nie do przyjęcia i powinno zostać zlikwidowane.
- 3) **Ograniczenia czasowe dla pozostałych odstępstw z możliwością przedłużenia derogacji w dwóch przypadkach:** derogacja związana z wprowadzeniem stopniowej eliminacji wspomnianych substancji powinna być dozwolona jedynie na ograniczony okres czasu, zachęcając do wypracowania substytutów. Limit czasowy powinien być ustalany dla indywidualnych przypadków. W dwóch przypadkach jest dopuszczalne przedłużenie limitu czasowego, pod warunkiem, że producenci są w stanie udowodnić, że dołożyli wszelkich starań, aby wypracować bezpieczniejsze rozwiązania lub metody oraz że wypracowanie tychże rozwiązań czy też metod jest do tego czasu niemożliwe.
 - a. Fotolitografia: Badania dowodzą, że proces zastąpienia PFOS w fotolitografii zająłby najkrócej od trzech do czterech lat. Rozsądne jest zatem ustalenie czteroletnich ram czasowych, określających stopniowe wyeliminowanie wspomnianych substancji, z możliwością przedłużenia derogacji jak określono wyżej. Niniejsza derogacja powinna być wprowadzona jedynie w przypadku stosowania substancji w sterowanych systemach zamkniętych w formie określonej w przepisach Wspólnoty dotyczących zastosowania chemikaliów.
 - b. Przemysłowe powłoki fotograficzne: Już w poprzednich latach w ponad 80% zastąpiono zastosowanie PFOS wykorzystując inne bezpieczniejsze substancje. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany w technologii dzięki przejściu do

fotografii cyfrowej, należy przypuszczać, że przy obecnym zastosowaniu substancje te mogą zostać zastąpione w okresie do czterech lat.

- c. Ciecze hydrauliczne na potrzeby lotnictwa: Do chwili obecnej nie zostały wypracowane żadne rozwiązania alternatywne dla zastosowania PFOS w cieczech hydraulicznych. Wiadomo bowiem, że kompletny proces kwalifikacji nowych cieczy na potrzeby przemysłu lotniczego trwa około 10 lat od momentu projektu do czasu aktualnej produkcji. W związku z powyższym wskazane jest dopuszczenie dziesięcioletniej derogacji z możliwością przedłużenia (zob. wyżej), w celu pozostawienia wystarczającego okresu czasu na wypracowanie alternatywnych rozwiązań.
- 4) **Spis używanych produktów zawierających PFOS**: Biorąc pod uwagę znaczny spadek produkcji PFOS po roku 2000, produkty z tak zwanego poprzedniego użytkowania, które pomimo wszystko nadal pozostają w środowisku, mogą stanowić największe źródło emisji. W celu uniknięcia przedostawania się PFOS do środowiska państwa członkowskie powinny ustanowić spisy wszystkich produktów zawierających PFOS, jak również podjąć konieczne środki mające na celu uniknięcie dalszej emisji PFOS z tych produktów do środowiska.
- 5) **Objęcie PFOA zakresem stopniowej eliminacji**: kwas perfluorooktanowy (PFOA) oraz jego sole pochodne podobnie jak PFOS mogą wywoływać obawy ze względu na analogiczną strukturę. Ocena z roku 2002 dokonana przez EPA (USA) wykazała potencjalną toksyczność i rakotwórczość tejże substancji, natomiast wynik danych z monitorowania krwi zasugerował wzrastające ryzyko dla ogółu społeczeństwa. Liczne badania wykazały, że PFOA i jego sole pochodne pozostają przez bardzo długi okres czasu zarówno w środowisku naturalnym, jak i w organizmie ludzkim. Dlatego też dyrektywa ta powinna również przyczynić się do stopniowego wyeliminowania PFOA oraz jego soli pochodnych w okresie do trzech lat od momentu jej wejścia w życie. Jeżeli producenci wystąpią z wnioskiem w ciągu 18 miesięcy, mogą uzyskać derogację w przypadku kluczowego zastosowania pod warunkiem, że są oni w stanie udowodnić, że dołożyli wszelkich starań, aby wypracować bezpieczniejsze rozwiązania lub metody oraz że wypracowanie tychże rozwiązań czy też metod jest do tego czasu niemożliwe. Podobnie jak w przypadku PFOS, państwa członkowskie powinny ustanowić spisy wszystkich produktów zawierających PFOA oraz podjąć konieczne środki zapewniające zaprzestanie dalszej emisji PFOA z tych produktów do środowiska.

Uwagi końcowe

Na rynku istnieją setki związków perfluoroktanu. Są one stosowane w zależności od ich specyficznych właściwości, które często wykazują pewne niebezpieczne cechy charakterystyczne podobnie jak PFOS czy PFOA. Włączenie tychże związków w zakres dyrektywy wykracza poza zakres możliwości i obowiązków sprawozdawcy, tym bardziej, że nowe przepisy prawne regulujące zastosowanie chemikaliów (REACH) powinny zostać wkrótce wprowadzone. Niestety ze względu na dość niewielki nakład większości związków perfluoroktanu oraz kompromis polityczny dotyczący REACH, sprawozdawca wyraża obawę, że polityka REACH nadal nie będzie w stanie chronić środowiska i zdrowia publicznego przed zagrożeniem ze strony innych związków perfluoroktanu, jeżeli nie zostaną podjęte konkretne środki zaradcze.

